

HET LAATSTE WOORD

Elke vrijdag het opmerkelijke verhaal achter een overlijdensbericht
Toon Royackers en Koen Luts

Langzaam is de schemer duisternis geworden en is hij uit het aardse leven weggeleden.

De heer

Lode POOLS

echtgenoot van mevrouw Annie TULLEN

Hij werd geboren te Lummen op 29 januari 1938 en is liefdevol omringd, zachtjes van ons heengegaan in het Sint-Franciscusziekenhuis te Heusden-Zolder op 11 december 2022.

Wij nodigen u uit om samen met ons afscheid te nemen

+

Lode Pools. FOTO RR

Afscheid van Lode Pools, één van de meest gespeelde Vlaamse toneelauteurs

Lode Pools, Lummen, 1938-2022

Er is in de voorbije vijftig jaar in menig Vlaamse parochiezaal heel wat afgelachen met de toneelstukken van Lode Pools. Zelfs in het afgelopen jaar schreef hij nog zeven toneelstukken op zijn oude vertrouwde typemachine. De bescheiden Lummenaar is daarmee één van de meest gespeelde Vlaamse auteurs.

Lode Pools was de oudste van drie zonen uit een Lummens gezin. Zijn moeder Anna Goris had een winkeltje net naast de kerk. Dat legendarische winkeltje zou Lode later inspireren om een toneelstuk over te schrijven: 't Winkeltje'. In heel het land zijn de gebeurtenissen uit de winkel van zijn moeder intussen al op de planken gebracht. Lode zelf was als jongeman al erg pienter. De school stond toe dat hij een jaartje oversloeg. Hij kende toch al alles wat zijn leeftijdsgenoten nog moesten leren. Als vijftienjarige verbaasde hij de leerkrachten met zijn schrijftalent. De klas had de opdracht gekregen om een verhandeling te maken over een 'uitvaart'. Lode schreef een opmerkelijke tekst vanuit het perspectief van een regenworm. Die was in twee gesplitst omdat de grafdelver zijn schop plantte om even zijn boterhammen op te eten. De leerkracht las prompt Lodes verhaal voor aan heel de klas, precies omdat het zo onvoorspelbaar was. "Daar leerde ik dat het 'in de details zit', zou Lode later ver-

tellen als hij het had over het begin van zijn schrijverschap. Hij trok naar de normaalschool in Maasmechelen en kon na het afstuderen terecht als leerkracht in de lokale jongensschool van Lummen. Hij kreeg het tweede studiejaar onder zijn hoede. Maar al snel was er een nieuwe schooldirecteur nodig en Lode bleek de geknippede figuur. Zijn hele carrière zou hij aan het hoofd van de lagere school in Lummen blijven staan. Hij werd bovendien verliefd op de jufvrouw van het eerste studiejaar van de nabijgelegen meisjesschool: Annie Tullen. Ze werden een koppel.

'Wij Heren van Zichem'

"Lode had veel belangstelling voor toneel", herinnert Annie zich nog heel goed. "Hij trok naar het Stedelijk Conservatorium in Hasselt, waar hij al snel enkele rollen aangeboden kreeg. Hij vertolkte zelfs een bijrolletje als student in de Vlaamse televisieserie *Wij Heren van Zichem* begin jaren zeventig. Maar hij vond vooral het schrijven erg leuk. En zo begon hij na de schooluren toneelstukken

uit te tikken op zijn typemachine. Zijn eerste was de thriller *De Wel-doener*, geschreven in 1971 voor een wedstrijd van het Noordstarfonds. Van de 75 inzendingen werden er drie weerhouden, waarvan dat van Lode. Met datzelfde toneelstuk won hij de Jaak Ballingsprijs die in 1976 in het stadhuis van Hasselt werd uitgereikt door gouverneur Louis Roppe. Een ander speciaal toneelstuk was dus 't Winkeltje. Het echte leven hier in Lummen drong wel eens vaker door in zijn toneelstukken. Anekdoten die zich ooit op school hebben afgespeeld, zijn al eens fragmenten geworden die nu door acteurs en actrices vertolkt worden."

In 1997 zou Lode samen met zijn goede vriend en auteur Frans Buschots het VTA oprichten: de Vlaamse Toneelauteurs vzw. "Dit werd echt zijn levenswerk", blikt auteur Eddy Van Ginckel terug. "Hij slaagde erin om de werken van Vlaamse toneelauteurs onder de aandacht te brengen en theater te doen kiezen voor meer werk van eigen bodem, in plaats van de Engelse en Franse klassie-

kers. In september werd trouwens het 25-jarig bestaan van het VTA nog uitgebreid gevierd. Zelf kwam ik voor het eerst met Lode in contact in de jaren zeventig, toen we bij het professionele gezelschap Merksens Kamertheater enkele van zijn stukken opvoerden. De intense samenwerking deed iedereen goed. Lode was een zeer aangename, rustige man."

Populair in West-Vlaanderen

"Opmerkelijk genoeg was het werk van Lode vooral populair in West-Vlaanderen", stelt Annie vast. "Hoe dat komt weten we ook niet. Veel gezelschappen hadden er belangstelling voor zijn toneelstukken, die vaak een lach en een traan bevatten. Tot in de verste uithoeken van West-Vlaanderen zorgde Lode voor geslaagde toneelavonden. Ook in Antwerpen en Vlaams-Brabant is veel werk van hem gebracht. Gek genoeg werd het hier in Lummen en Limburg wat minder gespeeld." Toch bleef hij ijverig doorschrijven aan nieuwe werken. Zeker sinds hij in de jaren negentig op pensioen ging, werd toneel zijn absolute

hoofdbezigheid en tikte hij op zijn typemachine aan een hoog tempo nieuwe scenario's uit.

"Het computertijdperk is volledig aan Lode voorbijgegaan", lacht collega Eddy Van Ginckel. "Daar wilde hij absoluut niet van weten. Hij had geen computer, geen e-mailadres, en ook geen telefoon. Het was dus geen sinecure om hem te bereiken of om ergens af te spreken, voor een vergadering bijvoorbeeld. Of je reed naar Lummen in de hoop dat hij thuis was, of je stuurde hem een brief."

Onderwerpen uit de krant

Lode schreef zeven nieuwe theaterstukken in het afgelopen jaar. De hele bundel stuurde hij in het najaar nog op naar het VTA. Op hun website staan de korte samenvattingen van zijn nieuwste werken. En hoewel hij zelf misschien hardnekkig vasthield aan zijn oude, vertrouwde typemachine was hij inhoudelijk wel mee met zijn tijd. Eén van zijn nieuwe toneelstukken dat nog in première moet gaan is bijvoorbeeld *De Oldtimer*, het verhaal van een wanhopige garage die iets moet verzinnen nu alle diesel- en benzinewagens gaan verdwijnen. "Ik schrijf het liefst over een lach en een traan", vertelde Lode ooit zelf in een interview met Het Belang van Limburg. "Mijn onderwerpen vind ik in de krant, het zijn dingen uit het dagelijkse leven."

In december is Lode Pools op 84-jarige leeftijd onverwacht overleden. De Limburger heeft voor gelach en ontroering gezorgd in honderden toneelzalen in heel het land, en dat zal nog lang zo blijven. Net na zijn overlijden kwam er alweer een aanvraag binnen om een scenario van hem te mogen spelen. Ook zijn nieuwe werk zal ongetwijfeld nog druk besproken worden.

Kent u zelf een verhaal? Mail naar hetaatstewoord@hbvl.be